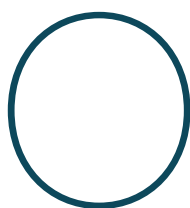

Vraag van de maand

Behoedzaamheid rond erfstellingen

In en om de kerk krijgen we meer en meer te maken met redelijk welgestelde ouderen. Er wordt een grotere generatie oud die meer inkomsten en vermogen tot hun beschikking heeft. Meer en meer 'goede doelen organisaties' snappen dat. Zij attenderen senioren erop, dat zij bij overlijden ook een deel van hun vermogen kunnen nalaten aan hun organisatie. Dat doen ze meer of minder behoedzaam. Want het is nogal wat om nu al te beginnen over de vraag: wat gaat u doen met uw geld als uw levenseinde daar is.

TEKST JOS AARNOUDSE BEELD ISTOCK

ok de (plaatselijke) kerk of diaconie is regelmatig begunstigde bij een erfstelling en een legaat. In de kerk in Engeland is er meer aandacht voor. Daar zijn de inkomsten voor de kerk uit legaten van rijkere en doorsnee leden van de kerk tien keer zo hoog als in onze kerk. Maar toch wilde ik het daar niet per se over hebben. Namelijk over hoe we zouden kunnen promoten dat meer gemeenteleden de kerk ook in hun testament opnemen.

Ik wil het hebben over een andere vraag die bij ons binnen kwam, maar wel met nalaten te maken

heeft. Het gaat om de relatie tussen (vrijwillige) zorg aan iemand besteed in haar of zijn ouderdom, en de (kleinere of grotere) gift bij leven of na sterven, die de verzorgde dan aan de verzorgende wil geven. Op zichzelf is daar niks mis mee. Maar kwetsbare mensen zijn ontvankelijker voor manipulatie. Er wordt van de situatie soms ook misbruik gemaakt. Of er komt een oneigenlijk motief binnen in de bereidheid voor iemand zorg te dragen. Als er dan opeens een deel van het vermogen blijkt 'weggegeven' te zijn, of op naam van één persoon binnen of buiten de familie wordt vererfd, kan dit nogal eens leiden tot schieve ogen bij de andere erfgenamen, tot aan grote juridische conflicten aan toe.

Als kerk of diaconie kun je hier ook mee te maken krijgen. Dat begint al bij de zorg voor oudere gemeenteleden of mensen die op het pad van de gemeente zijn gekomen. Vanuit christelijk oogpunt is het uit den boze om op welke manier dan ook te zinspelen op 'beloning' of om er open voor te staan. Professionals mogen dan ook geen geschenken aannemen van patiënten of zorg-cliënten. Dat wil niet zeggen, dat er niet soms uitdrukking wordt gegeven aan persoonlijke waardering. Maar dat moet echt klein blijven. Dat moet ook gelden voor (diaconale en pastorale) inzet vanuit de kerk voor hulpbehoevenden. Bij kwetsbare mensen beginnen over 'denken aan de kerk bij uw testament' is niet kies. Laat staan, dat je zelf ergens op uit zou zijn. Giften die je krijgt dien je onverwijld door te geven aan kerk of diaconie, met vermelding dat je hem hebt ontvangen. Als mensen vragen hebben over 'geven aan de kerk', kun je ze doorverwijzen naar een kerkrentmeester of een diaken.

Ook kan de kerk of de diaconie met wat hier speelt, te maken krijgen als erfgenaam. Namelijk dat blijkt dat een deel van het vermogen 'weg' is of (tegen de verwachting en aankondiging in) opeens aan een andere partij is nagelaten. Vooral als er twijfels zijn over de handelingsbekwaamheid van de overledene toen het zijn beslag kreeg

(mentale achteruitgang is een helaas behoorlijk veel voorkomend verschijnsel bij het ouder worden), is het akelig als je hiermee te maken krijgt. Hoe ga je hiermee om? Ook hier lijkt behoedzaamheid van belang. Kun je aantonen dat er fraude of manipulatie in het spel is? Of is het het éne woord tegen het andere, terwijl de overledene geen uitsluitel meer kan geven? Kom je als kerk als 'geldwolf' te boek te staan als je er fors werk van maakt? Of ben je juist te goedgelovig en naïef, als je het maar laat lopen?

Wees alert, behoedzaam en zorgvuldig

Toen de vraag binnenkwam, meldde de betreffende kerkrentmeester dat zij én de notaris die het afhandelde dit nog nooit hadden meegemaakt. Welnu ik ben ook een tijd werkzaam geweest als geestelijk verzorger bij de Rivas-groep rond Gorinchem (thuiszorg, verpleeghuiszorg en revalidatie). Ik kan u verzekeren dat hier meer gedoe in kan voorkomen dan je misschien in eerste instantie zou denken. Vandaar dat we er in deze rubriek maar eens aandacht aan schenken. Wees alert, behoedzaam en zorgvuldig.